

دیلمانج

ف. ا. اویکولر توپلوسو (۲)

رسول قادی

گئجه قوشولو غوما دۇزن،
چای - چۆره ییمی ایش ماساما دوزن
یولداشیما سونورام...

سرشناسه : قدیری، رسول، ۱۳۹۷-

عنوان و نام پدیدآور: دیلمانج / رسول قدیری.

مشخصات نشر : تبریز: بهار دخت، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۲۶۲ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۱۴-۰۹-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع : داستان های کوتاه ترکی - ایران - قرن ۱۴

موضوع : Short stories, Turkish -- Iran -- 20th century :

رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ ۹۴۰/۳۱۴ PL

رده بندی دیویی : ۸۹۴/۳۶۱۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۲۲۵۵۳

انتشارات
بهاردخت

دیلمانج

آرتس او سکولر توپلوسو ((۲))

مقال قادیری

○ ناشر: انتشارات بهاردخت

○ اندازه: رقعی ۲۶۲ صفحه / ۱۰۰۰ جلد

○ محل چاپ: تهران

○ نوبت چاپ: اول تابستان ۱۳۸۶

○ چاپ: سبز / صحافی: امین

○ طرح روی جلد: مریم علوی میلانی

○ عکس پشت جلد: استودیو یشیل

○ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۱۴-۰۹-۸

ISBN: 978-600-8614-09-8

○ قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال

○ نشانی: تبریز، روبروی مصلی، انتشارات بهاردخت

bahardokhtpub@yahoo.com -- ۰۹۱۴۸۰۲۰۴۲۴

■ ایچینده کیلر ■

۸	اؤن سۆز
۱۳	مشه میکایل
۲۷	دئمه یه دی هااا
۳۰	سؤالین سکرانلی بی گلین
۴۸	شانس
۷۲	دیلمانچ
۸۹	باش ساغلیغی
۹۳	سنه درمان بوخ دور
۱۰۲	کارلار کندی
۱۱۵	سن سوسمالسان
۱۲۶	بیز توپ آتامازدیق
۱۳۲	سونجوقلایان قودوق
۱۴۱	اینی قوردو منیم اوستومه کوشکورتمه
۱۴۷	مرثیه پرنس خبر آزانسی
۱۵۲	دنه دنه یئیلن منیوه لر اونلاردیر
۱۵۷	ساری یاغ کوبه سی
۱۶۱	قارینیا
۱۶۴	اؤلکده ایستی اوت دادمایان بوخ دور
۱۷۰	من هئچ نه یلمیرم
۱۹۰	اووچودور سوچلو
۱۹۷	اونوتما شاه هر نه وئرسه یارییق

۲۰۴ ----- میکروب عمی

۲۱۰ ----- اینام

۲۱۵ ----- من بر مکی لردن دنیلم

۲۲۳ ----- صیدی خالاقیزی

۲۲۶ ----- لوطو اسکندر

۲۳۳ ----- قه حما سنین باشینی کسمرم

۲۴۱ ----- سنی هنج نه نومیه بدین

۲۴۵ ----- سوزا ک

اولو تانرىنىن آدى ايله

اۇن سۆز

۱۳۹۴-جو ايلين سونلارينا، ۲۳ قيسا اۆيكونو ايچرىمكده اولان «گول آختىدى» عونوانلى توپلوم چاپ اولوب، ذيرلى اوخوجولارين ايلنه چاتدىريلدى. او اثر منيم رسمى شكىلده يايىنلانان بيرىنچى كىتاپيم ايدى. بير بيت فارسجا شعرين مضمونوندا بئله دئيلىر: «بير شخس دايىم بىتت، بىي ايله هونرى گيزلى قالار!» بو دوغرودان دا چوخ دوز بير سۆزدر. و كىتاب يايىنلاناندا سونرا، چشيدلى شخصيتلردن هم آقشلايان هم ده تنقيدچىلر گۆزل تپكىلر آلديم. هر ايكي قروبدان درين ميتنندارلىق بيلدىرلر. بۇرە بىم سانيب، آغزىنيز، قلمىنيز، فيكرىنيز وار اولسون دئيىرم. آقشلايانلار، بىكى منە -توتدوغون يولدا داواملى اول- دنديلر؛ تنقيدچىلردن ده هم اۇيرندىر هم ده فيكىر موباديلهسى آپاراراق، بعضى اونلارين دا يانلىشى واريدىسا ارە بىجىب، بلكه اونلار دا بير شئيلر اۇيرنديلر؛ معلوم دور، دىلیمیزده رسمى شكىلده تحصيل ائتمك ايمكانى اولمايىنجا، بىزلر بير-بيرىمىزدن اۇيرنمەلىك.

بو سطرلرى يازماقدا، او اثرين چاتىشمامازلىقلاريني ياخۇر سەولرينى اۇرت-باسدير اندىب، يئرسيز مودافيعه ائتمك نيتينده دئيىلم، آنجاق بونلارى دا قئيد ائتمك يئرسيز دئيىلدير كى، دىلیمىزىن اۆزل دورومونو، قوللانيلان آلفبائين بير يازار-اوخوجويا ياراتدىغى چاتىشمامازلىقلارى نظرده توتاراق (اۆزلىكله سسلى حرفلرله بير سسى ايفاده ائدن حرفلرين

چوخلوغو اوجباتيندان)، هم ده ديليميز ساحه سينده پئشه كار رثاكتورلارلا تنقيدچيلرين اولماماسى، هامينين قبولو اولان، بوتون سورونلارى جاوابلايلا بيلن، عاغىلا سيغان يازى قىلاووزونون هله ده يارانماماسى كىمى فاكترلارى گۆز اۋنونده توتماقلا، بير يازارين ياراتدىغى بيرينجى اثرين بيرينجى چاپى البته سورونسوز اولمايلاق دىر. اوسته ليك بورادا داه اينجه بير قاوراما دىققت يئتيرمك گر كير؛ سۆرسوز بير يازيچينين اثرى اينجه له مك ايسته ينده، اونون سورديوو عۇمرونون ايللرني بوخ، يازيچينيۇ ياشيندا نظردا توتماق لازيم دىر كى، تام صميميت و تواضوعكاريتت بولمىس، حنده گنج بيرى اولدوغوما اعتيراف ائتمه ليم.

بوتون بونلارى نظردا توتماق، آلينيزده اولان بو ايكينجى توپلونون چاپا حاضيرانماسيندا، اۋيكو ين بير چوخونون خىلى زامان بوندان اۋنجه دن حاضير اولماغىن اىمايارل، نىسمه يه كسين ليكله يول وئرمه ميشم. بير ايلدن چوخ زاماندا اونلارى دۈنه-دۈنه اوخويوب چاتيشمايان يئرلرني دوزه لتمه يه چاليشيشام البته يازارلار ايچينده بير دئيمده دئيلير: «عيب سيز بير كىتاب هله يازمايبدىر!». او يۈندن سۆرسوز بو اثر ده عيب سيز دئيل دىر، آنجاق اوغورلو بولارن گۆره وى، تجربوبه قازاندىقجا عييلرينين ساييني آن دوشوك بير درسيه ائتمك اوغروندا چاليشماق دىر. من ايسه بو اثرده، وار گوجومله بو اونورونده ائتمه يه چاليشميشام. سۆرسوز دىرلى اوخوجولار، نه قدر بو چاپادا اوغورلو اولدوغوما قارار وئره جكلر.

آلنيزده اولان كىتاب، ابييرمى يئددى قيسا حكاياهنى ايچرمكده دىر.

گۆرۈندۈيۈ كېمى، بو ائرى بېرىنچى توپلو ايله توتۇشدوراند ا هم
عونانلارېن سايسېندا، هم حجمده، هم ده اېچېنده كېلر باخېمېندان
فرقلې بېر ائردېر. «گول آخېتى» كېتابېندا يازېلان اۋېكولرېن بېر
چوخونون ھاواسى، شېفاهى خالق ادىياتى ھاواسى اولدوغو حالدا، بو
أرده كى حكاكېلر، گئىل اۋېكو انلامېنا داھا چوخ ياخېنلاشېب دېر. ألبتھ
يئنه ده اونلارېن چوخونون قاورامى، گلەنكلە اېلگېسىنى كسمه يەرك،
بون صە ترە فايدالى اولاييلەجەيى دوشونولوب دور.

ئارى قېندارېنا دېققت يئتېردېكده، كلمەلرى اېكى قولايىرماق
اولار: بېرىنچىسى زىك كۆكلۈ سۆزلردېر؛ اونلارلى يازاراق هم راحت،
هم ده دوزگۈن اوخۇرايدىجىلرى نظردە توتولوب دور؛ دولايىسى ايله هر
سۆزجوويۇ يازاركن، رەخبرىتىنى اولماماغى شرطى ايله، اولدوقچا ان
از حرف قوللانېلماغېنا چالېشېب دېر. اوزون كلمەلر راحت اوخونسون
دئيه، اونلارلى اېكى تېكەيە آيىرىپ يازار. آرا ايله بېرىنچى يانېندا
يازمېشام. اېكىنچى سېرا كلمەلر، دېلېمېزىدە باش اولان، باشقا دېلېلردن
(اۋزلىكلە فارسجا ايله عربجەدن) بورج اتىلى كلمەلردېر. بېر سېرا
اوستادلارېن باخېشېنا گۆرە، دېلېمېزده، اونلارلى سېمەم اولان دېلدەكى
كېمى يازماق گر كېر. انجاق من بونولا راضىلاشا بېرىمە سەمەز هر
بېر سۆزجو ك بېر دېلدن باشا بېر دېلە كۆچدۈكده، قوناق كئىندىيى دېلېن
اغېزېنا اويمالى دېر. بو حقيقتى گۆز اۋنۈنە آلاراق، ھمېن يابانچى
سۆزجوكلرى اېكى حېصصەيە آيىرماق اولار، بېرىنچىسى دېلېمېزده
ايشلە دېلەرك تلفۇزو دېشمەين كلمەلردېر؛ اونلارلى آنا دېلېندە نە

سایاق یازیلدیغی کیمی قئید ائتمیشم؛ بورادا او سیرا سۆزجوکلردن، «حساب»لا، «احتیاط» سۆزجوکلرینه ایشاره ائتمک ایسه بیرم. آنچاق ایکینجی سیرا یاد کلمهلرین دئییمی، دیلیمیزه گلдіکده تام فرقلی دیر؛ اونلاری دا، دیلیمیزده دئییلدیسی، هم ده معیار دیل ایله اویغون بیر شکیلده یازماغا چالیشمیشام. منجه بو سیرا سۆزجوکلردن گۆزل آلا هیمنیزین آدینا ایشاره ائتمک یئترلی دیر. بیلدیینیز کیمی کۆکو عربجه اولان اولو تانیریمیزین آدینا، اۆز آنا دیلینده «الله» دئییلیر؛ بو موقددس کلمه فامجایا گلدیکده ده دئییمی هئچ دیشمه دن، گلدییی حالدا یازیلیب اوخور، اما یئیم دیلده کیمسه اونو عربجه ده یازیلدیغی کیمی تلففوز ائتمه ییب ایشیتا برهامی اونو «الله» تلففوز ائدیر؛ بیر کۆبلو قادین اوشاغینا دوعا اسنده، منج زان «الله کمکین اولسون» دئمز، بلکه همیشه «الله کۆمه یین اولسون» دئمه دیر.

کیتابدا چتین، آز ایشله ن سۆزجوکلرین آچیقلاماسینا گلдіکده، اونلارین آنلامینی بیلمک، عزیز اوخوجولار! داها آلوتریشلی اولدوغونو نظره آلاراق، هر واراغین اته یینده آچیقلاما گمیس. آچیقلامالاری یازماغا، رحمتلیک بهزاد بهزادی، سایین جنابلار، بیره رازخ شاهمرسی، بیر ده قدیر گلکاربانین سۆزجوکلریندن فایدالانمیشم. او بۆیوک اوستادلارین رحمته گئدنییه اولو تانیردان مغفرت، قالانلارینا دا ساغلام داها دا اوغورلو اوزون عۆمر آرزولاییرام. اوسته لیک باشقا حثکایه لرده ده تکرار اولان همین لوغتلرین آنلامینا راحتلیقلا آل چاتماق اوچون، او لوغتلرین هامیسینی، «سۆزلوک» باشلیغی ایله بیر داها کیتابین سونوندا

تکرارلامیشام. بلکه بعضی اوستادلار، دیلیمیزده بیر سیرا آر ایشله‌نن
 سۆزجوکلرین ایشله‌دیلمه‌سی حاقدا منه تنقید ائتدیلر، آنجاق منجه بیر
 کیتابی سونا وئرن اوخوجویا، اوخودوغو کیتابدان لذت آلاجاغینین یانیندا،
 بیر نۆچه گۆزل، یئنی سۆزجویون اؤیرنیلمه‌سی ده داها موکمل بیر
 سونوج اولاییلر.

سون اولاراق اثرلریمین حاضیرلانماسیندا همیشه آقیشچیم اولوب،
 «موی ااریمینی هئچ زامان اسیرگه‌مه‌ین، «ثمین کتاب ایرانیان
 مونسیسه ییم» قوروجوسو و مودیری، سرکار خانیم دکتر اُحمدی‌یه
 سونسوز تشککور ائتمه‌یی اؤزومه بورج بیلیرم. هم ده ساین
 اوخوجولاریمین اریجه ن تشککور ائدیپ، دیرلی باخیشلارینی
 ائشیتمه‌یی گۆزله‌یلیرم.

رسول قدیری

یای-۱۳۹۶